

# Frihedens Illusion: Fra Hårdt Erhvervede Rettigheder til Undertrykkelse i Navnet af Geopolitisk Loyalitet

“Illusionen om frihed vil fortsætte, så længe det er profitabelt at opretholde illusionen. På det tidspunkt, hvor illusionen bliver for dyr at vedligeholde, vil de bare fjerne kulisserne, de vil trække gardinerne til side, de vil flytte bordene og stolene væk, og du vil se murstensvæggen bag teatret.”

Disse ord, tilskrevet den ikonoklastiske musiker og samfundskritiker Frank Zappa i slutningen af 1970'erne, indfanger en dyb cynisme over for demokratiets friheders skrøbelighed. Zappas metafor antyder, at frihedens attributter – ytringsfrihed, forsamling og protest – ikke er iboende eller evige, men performative elementer, der opretholdes af dem med magten, kun så længe de tjener bredere interesser for kontrol, profit eller stabilitet. Når dissent truer disse fundamenter, smuldrer facaden og afslører autoritære mekanismer underneath. I konteksten af den igangværende Gaza-krise og dens ringvirkninger på tværs af vestlige demokratier føles Zappas indsigt uhyggeligt forudseende. Denne essay undersøger, hvordan menneskerettigheder, langt fra at være velgørende gaver fra oplyste stater, blev smedet gennem århundreder af brutal kamp; hvordan vestlige nationer som Tyskland, Storbritannien, USA, Frankrig, Nederlandene og Canada i stigende grad har suspenderet eller opgivet disse rettigheder for at kvæle pro-palæstinensisk aktivisme; hvordan denne indenlandske undertrykkelse spejler behandlingen af palæstinensere i det besatte Vestbredden; og endelig, hvordan Gaza-konflikten har blotlagt vestlige regerings og mediers prioritering af urokkelig støtte til Israel – eksemplificeret ved Tysklands doktrine om *Staatsräson* – over grundlæggende rettigheder for deres egne borgere.

## De Smedede Fundamenter: En Historie om Menneskerettigheder gennem Kamp og Offer

Menneskerettigheder, som vi forstår dem i dag i vestlige demokratier, er ikke abstrakte idealer skænket af velvillige herskere, men arvede arv fra ubarmhjertige kampe mod tyranni, ulighed og undertrykkelse. Deres udvikling går tilbage årtusinder, men det moderne rammeværk opstod fra en væv af filosofiske opvågninger, revolutioner og græsrodsbevægelser, der tvang indrømmelser fra modvillige magter. Et af de tidligste milepæle, der ofte nævnes, er Cyrus-cylinderen fra 539 f.Kr., et gammelt persisk artefakt indskrevet med edikter, der fremmer religiøs tolerance og afskaffelse af slaveri i erobrede territorier, selvom dens fortolkning som en “menneskerettighedscharta” er debatteret blandt historikere. Dette artefakt symboliserer en tidlig anerkendelse af, at rettigheder kunne være universelle, ikke blot privilegier for eliten.

I middelalderens Europa markerede Magna Carta fra 1215 en afgørende konfrontation mellem engelske baroner og kong John, der etablerede principper som retfærdig rettergang og begrænsninger på vilkårlig kongelig magt – principper, der blev erobret gennem væbnet oprør og forhandling snarere end kongelig nåde. Renæssancen og oplysningstiden forstærkede disse idéer, med tænkere som John Locke, Jean-Jacques Rousseau og Voltaire, der formulerede naturlige rettigheder til liv, frihed og ejendom som iboende for menneskeheden og udfordrede guddommelig-ret monarkier. Disse filosofier nærmede den amerikanske revolution (1775–1783) og den franske revolution (1789–1799), hvor kolonister og borgere rejste sig mod kolonial udbytning og absolutisme. USA's Uafhængighedserklæring (1776) proklamerede "uafhængelige Rettigheder", mens Frankrigs Erklæring om Menneskets og Borgerens Rettigheder (1789) indskrev lighed og ytringsfrihed – dokumenter født af blodudgydelse, guillotiner og styrtede imperier.

Alligevel var disse tidlige sejre ufuldstændige og udelukkede ofte kvinder, enslavede mennesker og oprindelige befolkninger. Det 19. århundrede så abolitionistbevægelser, såsom den transatlantiske kamp mod slaveri ledet af figurer som Frederick Douglass og Harriet Tubman i USA, der kulminerede i borgerkrigen (1861–1865) og det 13. tillæg. Suffragetter i Storbritannien og USA, der udholdt arrestationer, tvangsforing og offentlig foragt, sikrede kvinders stemmeret gennem kampagner som Seneca Falls-konventionen (1848) og Women's Suffrage Procession (1913), der førte til det 19. tillæg (1920) i USA og delvis stemmeret i Storbritannien (1918). Det 20. århundrede intensiverede disse kampe midt i globale krige og dekolonisering. Rædslerne fra Anden Verdenskrig og Holocausten fremkaldte den Universelle Erklæring om Menneskerettigheder (UDHR) i 1948, udarbejdet under Eleanor Roosevelts ledelse i FN, der kodificerede friheder til ytring, forsamling og beskyttelse mod vilkårlig arrest. Dette var ingen top-down gave; det afspejlede de antifascistiske modstandsbevægelser på tværs af Europa, hvor partisaner og civile kæmpede nazistisk besættelse til enorm pris.

Efterkrigstiden så borgerrettighedsbevægelser konfrontere systemisk racisme: Martin Luther King Jr.s ikke-voldelige kampagner i USA mødte politihunde, brandslanger og attentater, der gav Civil Rights Act (1964) og Voting Rights Act (1965). I Europa udvidede arbejderstrejker, antikoloniale oprør i Algeriet og Indien og studenteroprør som Frankrigs maj 1968-protester sociale og økonomiske rettigheder, der påvirkede den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (1966). Mere nyligt er LGBTQ+-rettigheder fremmet gennem Stonewall-oprørene (1969) og AIDS-aktivisme, mens oprindelige bevægelser som dem ved Standing Rock (2016) fremhæver igangværende kampe mod miljø- og landrettighedsvioleringer. Gennemgående blev disse rettigheder ikke "givet", men udvundet gennem offer – strejker, marcher, boykotter og nogle gange væbnet modstand – der minder os om, at friheder er indrømmelser fra magten, tilbagekaldelige når de bliver ubelejlige.

## **Rettigheders Erosion: Vestlige Demokratier Nedkæmpelse af Pro-Palæstinensisk Dissent**

I en skarp ironi har de selvsamme nationer, der hylder disse hårdt erhvervede rettigheder, i de senere år effektivt suspenderet eller opgivet dem for at tie kritik af israelske politikker,

særligt midt i Gaza-konflikten, der eskalerede siden oktober 2023. Denne undertrykkelse, dokumenteret af menneskerettighedsorganisationer, manifesterer sig gennem overdreven politiindsats, lovmæssig overreach og sammenblanding af legitim protest med ekstremisme eller antisemitisme, der afslører, hvordan friheder er betingede af alignment med statsinteresser.

Tyskland eksemplificerer denne tendens, hvor myndigheder har indført blanketforbud mod pro-palæstinensiske demonstrationer, der fører til voldelige nedkæmpelser. I 2025 fordømte FN-eksperter Tysklands "vedvarende mønster af politivold og undertrykkelse", med henvisning til vilkårlige arrestationer, fysiske overgreb på fredelige demonstranter og kriminalisering af slogans som "Fra floden til havet". En berlinsk domstol afgjorde i november 2025, at nedlukningen af en pro-palæstinensisk konference i april var ulovlig, alligevel fortsætter sådanne indgreb, inklusive deportationer og nedskæringer i finansiering til solidaritetsgrupper. Venstrepartiet har opfordret til en ende på denne "undertrykkelse", der ekkoer Amnesty Internationals advarsler om autoritær kryb.

Storbritannien har udvidet kontraterrorismebeføjelser under love som Public Order Act (2023), der resulterer i over 9.700 arrestationer for "stødende" sociale medieindlæg i 2024 alene, mange relateret til palæstina-advokatur. Protester møder massearrestationer, med hundredvis arresteret ved pro-palæstinensiske marcher ved brug af terroranklager mod grupper som Palestine Action. Human Rights Watch og Big Brother Watch fordømmer dette som nedkøling af ytringsfrihed, der prioriterer orden over rettigheder vundet gennem historiske kampe som Peterloo-massakren.

I USA skete over 3.000 arrestationer ved campuslejr fra 2023–2025, med politi der brugte kemiske irriteranter og trusler om deportation. Stater som Florida sidestiller anti-zionisme med antisemitisme, undersøger grupper og forbyder BDS-deltagelse i kontrakter, der bevæbner love mod akademisk frihed.

Frankrig har opløst kollektiver som Urgence Palestine under kontraterrorismeprætekster, med over 500 tilbageholdelser ved rallies og nye lovforslag der kriminaliserer "terroristapologi" eller benægtelse af Israels eksistens. Amnesty kritiserer disse som brede undertrykkelser, der ekkoer statens historie med at kvæle dissent fra Algeriet-krigens æra.

Nederlandene, efter 2024-volden i Amsterdam, foreslog at fratage pas fra "antisemitiske" individer – ofte kode for Gaza-kritikere – og forbyde grupper som Samidoun. En ny taskforce har ført til protestforbud, der spejler Tysklands glidebane.

Canadas vedtægter i byer som Toronto begrænser proteststeder, med universitetsnedkæmpelser og føderale skub for at forbyde "ekstremistiske" grupper, der krænker Charter of Rights and Freedoms. Disse handlinger, ifølge FIDH, repræsenterer et "vedvarende angreb" på protestrettigheder på tværs af Vesten.

## **Paralleller i Undertrykkelse: Vestlige Borgere Ekkoer Palæstinenseres Skæbne i Vestbredden**

Denne indenlandske nedkæmpelse behandler i stigende grad vestlige borgere – særligt dem i pro-palæstinensiske bevægelser – som interne “andre”, der udsættes for overvågning, vold og vilkårlig tilbageholdelse, der parallelliserer oplevelserne for palæstinensere i det besatte Vestbredden. Der er settlervold og militær overreach eskaleret dramatisk i 2025, der skaber et regime af terror, som vestlige demonstranter nu oplever i mikroskopisk form.

I Vestbredden begår israelske settlere, ofte støttet af militæret, angreb på palæstinensiske hjem og lande, inklusive slag, brandstiftelse og landtyveri, med vold på et all-time high. Human Rights Watchs 2025-rapport dokumenterer tvungne fordrivelser gennem “vold og frygt for vold”, med hæren der uddriver samfund ved brug af dødelig magt og undlader at forhindre settlerangreb. Vilkaarlige arrestationer ved checkpoints er rutine: Palæstinensere møder ydmygelse, slag og ubestemt tilbageholdelse uden anklage, under et dualt retssystem hvor settlere nyder impunitet mens palæstinensere udholder militærdomstole. OCHA-rapporter detaljerer ødelæggende razziaer, tortur i fængsler og bevægelsesbegrænsninger der eroderer dagliglivet, med over 500 palæstinensere dræbt af styrker eller settlere i 2025 alene.

Vestlige borgere der protesterer mod disse uretfærdigheder møder analoge taktikker: polit checkpoints ved demonstrationer fører til vilkårlige stop og søgninger; ikke-voldelige aktivister udholder slag og kemiske våben, lignende settler-militære samarbejder. I Tyskland og USA spejler doxxing og deportationstrusler Vestbreddens uddrivelsler, mens britiske og franske forbud mod samlinger ekkoer nægtelse af landadgang. Denne konvergens understreger en globaliseret undertrykkelse: mens palæstinensere modstår settlerkolonialisme, udfordrer vestlige dissenterne medvirken i det, kun for at møde statsvold der behandler dem som trusler mod samme orden.

## **Lukning af Cirklen: Gazas Blotlæggelse af Vestlige Prioriteter og Rettigheders Skrøbelighed**

Gaza-konflikten, med dens ødelæggende toll – titusinder døde og udbredt ødelæggelse – har i sidste ende blotlagt, hvordan vestlige regeringer og medier prioriterer geopolitiske alliancer med Israel over rettighederne, som deres borgere kæmpede for at sikre. Tysklands *Staatsräson* – dens “statsfornuft”-doktrine der rammer Israels sikkerhed som ikke-forhandlingsbar på grund af Holocaust-soningen – eksemplificerer dette, der retfærdiggør undertrykkelse af pro-palæstinensiske stemmer som beskyttelse mod antisemitisme, selv mens FN-eksperter fordømmer det som diskriminerende. Lignende dynamikker hersker andre steder: USA’s årlige bistand på 3,8 milliarder dollar til Israel overtrumfer indenlandske ytringsfrihedsbekymringer, mens britiske og franske politikker aligner med NATO- og EU-holdninger der favoriserer Israel.

Mediebias forstærker dette: En 2025 Media Bias Meter-analyse af 54.449 artikler fandt, at vestlige medier nævnte “Israel” langt mere sympatisk end “Palestine”, der prioriterede israelske narrativer og nedtonede palæstinensisk lidelse. Studier afslører systematiske biases, såsom passiv framing af palæstinensiske dødsfald mens israelske ofre humaniseres, der ekkoer koldkrigsæra-prioriteringer af vestlige interesser. Mens sociale medier modvirker

dette med ufiltreret Gaza-optagelser, afslører mainstream-mediers fiaskoer – anklaget for “whitewashing” af Al Jazeera – medvirken i at opretholde “illusionen”.

Zappas murstensvæg dukker op her: når friheder som ytring, protest og boykotter udfor-  
drer støtte til Israel, anses de “for dyre” at opretholde. Gazas blotlæggelse tvinger en regn-  
skab – vil borgere genvinde rettighederne, deres forfædre kæmpede for, eller tillade kulis-  
serne at falde og afsløre authoritarianismens permanens? Svaret ligger i fornyet kamp, så il-  
lusionen ikke bliver uoprettelig.

## Referencer

- Amnesty International. “Germany: Authorities Must End Repression of Palestine Solidarity.” Amnesty International, October 2025.
- Arab Center Washington DC. “Suppressing Palestine Advocacy in the West: Trends and Countermeasures.” Arab Center Washington DC, 2025.
- BC Civil Liberties Association. “Municipal Bylaws Restricting Protests in Canadian Cities.” BCCLA Reports, 2024–2025.
- Canadian Dimension. “Police Crackdowns on University Encampments: A Violation of Fundamental Freedoms.” Canadian Dimension, May 2025.
- FIDH (International Federation for Human Rights). “Western Democracies’ Sustained Attack on the Right to Protest in Solidarity with Palestine.” FIDH Report, 2025.
- Human Rights Watch. “United States: Crackdown on Campus Protests.” Human Rights Watch, 2025.
- Human Rights Watch. “West Bank: Israeli Forces and Settlers Escalate Violence and Forced Displacement.” Human Rights Watch Report, 2025.
- International Civil Liberties Monitoring Group. “Systemic Repression of Pro-Palestine Activism in Canada.” ICLMG, 2025.
- Media Bias Meter. “Analysis of Western Media Coverage of the Israel-Palestine Conflict, 2023–2025.” Media Bias Meter Study, 2025.
- Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). “UN Experts Alarmed by Persistent Pattern of Police Violence and Suppression of Palestine Solidarity in Germany.” OHCHR Statement, October 16, 2025.
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). “West Bank: Protection of Civilians Report.” OCHA, 2025.
- Zappa, Frank. Interview quotation widely attributed in collections of his statements on government and freedom, circa 1970s–1980s.